

Werkblad samenwerken / persoonlijkheid en interactie

Versie 19 september 2023

Zelfkennis is het begin van alle wijsheid. Maar ook, kennis van de persoonlijkheidskenmerken van de anderen is cruciaal in een sterke samenwerking. De uitdaging ligt in het vinden van complementariteit. In een goede samenwerking benut je elkaars sterktes en vang je elkaars zwaktes op. Je weet ook hoe de ander het liefst benaderd wordt.

Hieronder vind je een oefening die je persoonlijkheidskenmerken in kaart brengt. Als alle mensen in een samenwerking de oefening doen, krijg je een goed beeld van elk individu en zo ook van de groep. Deze oefening helpt je vast te houden wat goed loopt en bij te sturen waar nodig. Ze geeft je immers een gemeenschappelijke 'woordenschat' waardoor je elkaar beter begrijpt als je een karaktertrek benoemt.

WAT IS JOUW PERSOONLIJKHEID?

Gedragsskenmerken kunnen gegroepeerd worden in vier persoonlijkheidsstijlen: dominantie, invloed, stabiliteit en conformiteit. Elke stijl heeft zijn specifieke kenmerken, valkuilen en manier van leren. Volgende oefening helpt om zicht te krijgen op jouw belangrijkste persoonlijkheidsstijl. We vonden deze oefening op 'geef je samenwerking kleur', een brochure opgemaakt binnen de werking van het Kenniscentrum Bedrijfsopvolging

Hieronder staan groepjes van vier kenmerken. Klasseer per groepje de kenmerken **van 1 tot 4** waarbij 1 het kenmerk is die het minst bij je past en 4 hetgeen het best bij je past.

Geestdriftig		I
Besluitvaardig		D
Zorgvuldig		C
loyaal		S

Voorkomend		S
verstandig		C
Spraakzaam		I
uitdagend		D

Inspirerend		I
Volhardend		S
Hardnekkig		D
accuraat		C

Gereserveerd		C
Innemend		I
Goedmoedig		S
rusteloos		D

Concurrerend		D
Verzoenend		S
Gezellig		I
grondig		C

Direct		D
Vrolijk		I
diplomatisch		C
tactvol		S

Verstandig		S
Communicatief		I
Veeleisend		D
Voorzichtig		C

Vriendelijk		I
Aardig		D
Logisch		C
Ontspannen		S

Wilskrachtig		D
Tactvol		C
Empathisch		S
speels		I

Beheerst		C
Aardig		I
Opmerkzaam		S
koppig		D

Tel nu alle punten op per letter en noteer hieronder de score		
.....	D	
.....	I	
.....	S	
.....	C	
100	TOTAAL	

Nadat je bij elk blokje een cijfer hebt geplaatst, tel je alle punten samen per kleur. Zo kom je te weten wat jouw voornaamste stijl is. Je zult zien dat je kenmerken in elk gebied bezit. Er bestaat bijvoorbeeld geen zuivere dominante (rood) of stabiele (groen) gedragsstijl. Vele combinaties zijn mogelijk. Elk kleur staat voor een persoonlijkheid.

	PERSOONLIJKHEID	KENMERK
D	Dominant (rood)	daden
I	Invloed (geel)	Optimisme
S	Stabiliteit (groen)	harmonie
C	Comformiteit (blauw)	specialisme

WAT/WIE ZIT ER ACHTER ELKE KLEUR?

Elk kleur heeft zijn sterke kanten, mogelijke valkuilen en een eigen leerstijl. Herken je jezelf in onderstaande omschrijving(en)?

D Dominantie (rood)

Kernwoord: Daden!

Rode mensen willen graag winnen, zijn veeleisend en energiek. Zij overwinnen weerstanden om resultaten te bereiken. Veranderingen zien zij vooral als uitdagingen. Rode mensen nemen zelf veel initiatief en gaan concurrentie niet uit de weg. Ze beschikken over een behoorlijke dosis wilskracht om hun doelen te bereiken. Rode mensen kunnen behoorlijk kort door de bocht zijn en hebben vaak een kort lontje.

Sterke kanten - Rode mensen zijn echte aanpakkers. Geef hen een uitdaging en ze gaan er onmiddellijk mee aan de slag. Ze zijn in staat snel te beslissen en de leiding over te nemen. Thuis houdt Rood ook het grote plaatje in de gaten. Ze motiveren hun partner en kinderen om te handelen, het liefst een beetje snel. Rood heeft overal een praktische oplossing voor.

Mogelijke valkuilen - Rood dendert maar door en loopt het risico daarbij nog wel eens waarschuwingen over het hoofd te zien. Ze vinden het moeilijk om rekening te houden met gevoelens van anderen. Vaak stellen ze te hoge eisen aan anderen. Ze willen veel te veel tegelijk. Zo kunnen ze details over het hoofd zien.

Leerstijl – Rode mensen leren het liefste bij door te doen en te ervaren.

Hoe wil Rood het liefst dat anderen met hem of haar omgaan?

- Klets niet over mij en schaad mijn vertrouwen niet.
- Vat mijn assertiviteit niet op als een persoonlijke aanval.
- Accepteer dat ik snel boos word en bedenk dat dit ook zo weer over is (vergeven en vergeten).
- Argumenteer op basis van feiten, niet op basis van gevoelens
- Wees duidelijk, kort en direct.
- Geef ruimte zodat ik mijn leiderschap kan uiten

Tips voor Rode mensen

- Realiseer je dat je soms je doelen sneller bereikt als je geduld weet op te brengen en beter luistert.
- Je bent snel; neem af en toe de tijd om te checken of iedereen je nog volgt. Doe je dit niet, dan zal je veel zelf moeten doen.
- Door geregeld je motieven toe te lichten, creëer je meer draagvlak voor je beslissingen of acties.
- Je 'sputterende' en voor jouw gevoel 'trage' groene medemens vult jou graag aan, mits je bovenstaande punten in ogenschouw neemt.

I Invloed (groen)

Kernwoord: Optimisme!

Gele mensen zijn enthousiast, hartelijk en grenzeloos optimistisch. Ze oefenen graag invloed uit op hun omgeving via verbale overtuigingskracht en non-verbale uitstraling of charme. Ze inspireren anderen graag om samen doelen te bereiken. Hoe hoger de score, hoe meer vertrouwen zij hebben in anderen. Sociale contacten zijn heel belangrijk voor Geel. Zij doen dingen niet graag alleen. Gele mensen handelen vooral spontaan en vol energie, maar hebben daardoor ook de neiging om in zeven sloten tegelijk te lopen. Ze worden niet graag gecontroleerd en van detailwerk lopen ze het liefst snel weg.

Sterke kanten - Gele mensen zijn echte sfeermakers. Ze staan graag in het middelpunt en scheppen een motiverende sfeer. Nieuwe vrienden maken is een koud kunstje voor Geel. Door hun ongeëvenaarde enthousiasme en optimisme functioneren gele mensen heel goed in een groep. Ze hebben geen moeite om zichzelf goed en helder uit te drukken, ook niet wanneer het om gevoelens of emoties gaat.

Mogelijke valkuilen - Geel heeft de neiging impulsief te handelen. Ze hebben moeite om hun werk consequent van A tot Z af te ronden. Geel kan overoptimistisch zijn en beslissingen puur op gevoel maken. Ze praten vaak honderduit en verliezen daarbij het einddoel uit het zicht. Ze kunnen niet goed alleen zijn en hebben een ongegronde angst voor afwijzing.

Leerstijl – Gele mensen willen steeds nieuwe zaken ontdekken.

Hoe wil Geel het liefst dat anderen met hem of haar omgaan?

- Geef mij vriendschap, genegenheid en laat me vrij.
- Stel vragen en toon betrokkenheid
- Ga mee in mijn enthousiasme.
- Vertel af en toe dat ik goed bezig ben.
- Waardeer mijn wilde fantasie en luister naar mijn anekdotes.
- Probeer mij niet te veranderen, accepteer me zoals ik ben.
- Laat mij m'n gang gaan als ik dat wil.

Tips voor Gele mensen

- Zet je charme in en enthousiasmeer anderen, maar doe niet alles zelf.
- Plan in je agenda altijd de helft van wat je denkt dat haalbaar is en bepaal de prioriteiten van de dag.
- Besef dat je optimistisch bent en wees realistischer bij het inschatten van anderen en jezelf.
- Zoek die 'kritische' blauwe eerder op, hij/zij kan je uitstekend helpen je plannen af te maken. Houd de eerste minuten je mond en vraag dan pas door.

S Stabiliteit (groen)

Kernwoord: Harmonie!

Groene mensen zijn geduldig, attent, dienstbaar en betrouwbaar. Het zijn vaak heel goede planners. Hun talent van aandacht voor anderen komt in een stabiele leef- of werkomgeving het best tot zijn recht. Ze gedijen het beste in een ontspannen en vriendelijke atmosfeer met zekerheid en heldere afspraken. Het tempo van Groen is langzaam (vol aandacht voor alles en iedereen), maar gestaag. Groene mensen plaatsen zichzelf niet graag in de spotlights, en gaan complimenten soms uit de weg, terwijl ze hier wel naar verlangen.

Sterke kanten - Groene mensen zijn vaak de stabiele factor in een omgeving, of dat nu op de werkvloer of thuis is. Zij kunnen zich goed concentreren, goed luisteren en zijn geduldig. Aangezien zij het liefst in harmonie leven, zijn het krachtige bemiddelaars in conflictsituaties. Op groene mensen kun je echt bouwen en als vriend staan ze altijd voor je klaar.

Mogelijke valkuilen - Zodra er zich veranderingen voordoen, heeft Groen moeite om hierin mee te gaan. Bovendien vinden zij het lastig deadlines te halen zodra er meer druk op de ketel komt. Groen heeft de neiging te toegeeflijk en tolerant te zijn. Ze kunnen besluiteloos zijn en een gebrek aan initiatief hebben. Ze plaatsen zichzelf nogal eens op de achtergrond en stellen zich te afhankelijk van relaties op.

Leerstijl – Groene mensen leren door overleg en observatie.

Hoe wil Groen het liefst dat anderen met hem of haar omgaan?

- Benader me voorzichtig en aardig, ik houd niet van verrassingen.
- Argumenteer door in detail te gaan en volg een logisch stappenplan
- Maak geen misbruik van mijn goedaardigheid.
- Probeer risico's uit te sluiten
- Laat me uitpraten, ook als het in jouw oren niet zinnig klinkt.
- Gun me de tijd mijn projecten af te maken en mijn besluiten te nemen (en als je me opjaagt, doe dat dan met een vriendelijk duwtje).
- Laat zien dat je me aardig vindt.
- Laat zien dat je waardeert wat ik doe en zeg.

Tips voor Groene mensen

- Zorg dat jouw ideeën ook gehoord worden. Praat niet pas over jezelf als erom gevraagd wordt, neem jezelf voor soms de ruimte in te nemen.
- Wees je bewust van jouw waarde. Geef jezelf elke dag 3 complimenten.
- Stel verhelderende en verdiepende vragen. Met jouw rust help je niet alleen jezelf, ook anderen hebben er baat bij.
- Bedenk bij opgelopen emoties wat de kern is en waar je hulp nodig hebt. Ga met die korte bondige vraag (niet eerder!) naar Rode mensen. Zij zetten hun daadkracht graag voor jou in.

Kernwoord: Specialisme!

Blauwe mensen zijn nauwkeurig, geordend en perfectionistisch. Het zijn typische analisten die ervan houden dingen tot op de bodem uit te zoeken. Ze gedijen het best in een zakelijke omgeving en zijn in staat goede structuren te vormen. Beslissingen worden vaak pas genomen na uitvoerig inwinnen en afwegen van informatie. Als partner zijn deze perfectionisten moeilijk tevreden te stellen. Ze kunnen traag worden door hun te hoge kwaliteitseisen.

Sterke kanten - Blauwe mensen gaan door tot het uiterste. Zij zorgen voor alle details en brengen de kwaliteit op een hoger plan. Als advocaat van de duivel zijn ze in staat om wilde plannen realiteitszin te geven en zij zetten graag de puntjes op de i. Het zijn kritische mensen die zich volledig kunnen storten op complexe situaties.

Mogelijke valkuilen - Doordat Blauw zich zo kan vastbijten in een probleem loopt hij/zij het risico verstrikt te raken in details. Blauwe mensen hebben moeite om dingen los te laten en te delegeren. Bovendien zijn ze overgevoelig voor kritiek en bang om fouten te maken. Blauw denkt te voorzichtig en pessimistisch. Nieuwe dingen probeert hij/zij slechts aarzelend.

Leerstijl – Blauwe mensen leren door theorie en nadenken

Hoe wil Groen het liefst dat anderen met hem of haar omgaan?

- Gun me de tijd om alleen te zijn en mijn gedachten te analyseren.
- Overtuig mij door cijfers en feiten. Emoties werken averechts.
- Spreek eerlijk en oprecht met me.
- Onthoud dat ik alleen afstandelijk en onaangenaam overkom omdat ik niet overhaast wil worden.
- Maak er geen grapjes omheen, ik neem je dan niet meer serieus.
- Als ik geïrriteerd raak is het omdat ik mezelf niet kan uiten.
- Onthoud dat ik een hekel heb aan luidruchtige en onnauwkeurige mensen.
- Laat me mijn privacy en zelfstandigheid.

Tips voor Blauwe mensen

- Wees niet te veeleisend voor jezelf en anderen. Realiseer je dat wat voor jou 60% is meer dan goed is voor de mensen om je heen.
- Deel bij het uitwerken van projecten tussentijds waar je mee bezig bent en check of je nog aan- sluiting hebt met de anderen.
- Plan regelmatig tijd voor jezelf waarin je ongestoord je to-do lijstjes kan afronden. Leg ook aan anderen uit dat jij dit nodig hebt en dat je dat het liefst alleen doet.
- Vraag hulp aan die gele 'blabla' persoon om mensen te enthousiasmeren over jouw ideeën.

Deze oefening brengt hopelijk inzicht in jouw persoonlijkheidsstijl en die van de mensen waarmee je samenwerkt.

EN WAT DOE JE HIER NU MEE?

De kunst is om optimaal gebruik te maken van je eigen en elkaars talenten. Zet daarom je kleurenbril op als je naar je omgeving kijkt: wie heeft welke kleurenmix (gedragstijl) en hoe kunnen jullie elkaar het beste aanvullen? Deze oefening geeft ook aan hoe je best met elkaar omgaat. Zonder twijfel gaat de samenwerking er op vooruit.

We sluiten dit werkblad af met volgende oefening.

Wat leer ik uit mijn kleurencombinatie?

Ik moet oppassen met	Ik herken dit in

Dit leer ik over de mensen waarmee ik samenwerk

Persoon met wie ik samenwerk	Kleur	Positieve punten	Waarop moet ik in mijn omgang met hem of haar letten

NOOT: dit werkblad komt uit: ‘Geef je samenwerking kleur’, een publicatie van het Kenniscentrum Bedrijfsopvolging. Dit Kenniscentrum is een samenwerking tussen Boerenbond, Groene Kring, KBC en SBB